

Business Finlandin tukiohjelma innovaatioklusterien toimintaan ja investointeihin

Business Finlandin tukiohjelma innovaatioklusterien toimintaan ja investointeihin perustuu tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annettuun komission asetukseen (EU) N:o 651/2014 https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/legislation/regulations_en (yleinen ryhmäpoikkeusasetus). Tukiohjelma perustuu yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 27 artiklaan Tuki innovaatioklustereille.

Rahoituksen myöntämistä säätelee valtioneuvoston asetus (1444/2014) tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta.

1 Tukiohjelman tavoitteet

Tukiohjelman tavoitteena on edistää yritysten ja tutkimusorganisaatioiden sekä muiden organisaatioiden yhteistyötä klusterimuotoisten yhteistyörakenteiden kautta. Innovaatioklustereille myönnettävällä tuella pyritään poistamaan markkinoiden toimintapuuhteita, jotka liittyvät klustereiden kehittämistä haittaaviin tai klustereiden välistä vuorovaikutusta ja tiedonvaihtoa rajoittaviin koordinoituihin ongelmiin. Tuettavan toiminnan ja investointien tulee lisätä innovaatiotoimintaa edistämällä osaamisen ja asiantuntemuksen vaihtoa, verkostoitumista, tietojen levittämistä, yhteistoimintaa sekä avointen infrastruktuurien yhteiskäyttöä. Toiminnan tulee hyödyttää yhteiskuntaa, kansantaloutta tai kestävästä kehityksestä työ- ja elinkeinoministeriön Business Finlandille asettamien elinkeino- ja innovaatiopoliittisten tavoitteiden mukaisesti.

2 Tukiohjelman kesto ja koko

Tukiohjelma on voimassa 1.1.2015-31.12.2026.

Business Finland myöntää rahoitusta innovaatioklusterien toimintaan ja investointeihin arviolta 3 miljoonaa euroa vuodessa. Osa rahoituksesta voi olla lainaa.

3 Ehdot

3.1 Innovaatioklusterin määritelmä

Innovaatioklustereilla tarkoitetaan riippumattomien osapuolten (kuten innovatiivisten startup-yritysten, pienten, keskisuurten ja suurten yritysten sekä tutkimus- ja tiedonlevittämisorganisaatioiden, tutkimusinfrastruktuurien, testaus- ja kokeiluinfrastruktuurien, digitaali-innovointikeskittymien, voittoa tavoittelemattomien järjestöjen ja muiden talouden toimijoiden) rakenteita tai organisoituja ryhmittymiä, joiden tarkoituksena on lisätä innovaatiotoimintaa ja uusia yhteistyön muotoja esimerkiksi digitaalisin keinoin, infrastruktuurin yhteiskäytöllä ja/tai sen edistämällä, osaamisen ja asiantuntemuksen vaihdolla sekä osallistumalla tavoitteellisesti osaamisen siirtoon, verkostoitumiseen, tietojen levittämiseen ja yhteistoimintaan klusteriin kuuluvien yritysten ja muiden organisaatioiden keskuudessa. Digitaali-innovointikeskittymät, mukaan lukien Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/694 perustetusta keskitetysti hallinnoitusta Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta rahoitettavat eurooppalaiset digitaali-innovointikeskittymät, ovat organisaatioita, joiden tavoitteena on edistää digitaali-innovointikeskittymien, kuten tekoälyn, pilvipalvelujen, reuna- ja suurteholaskennan sekä kyberturvallisuuden laajaa käyttöönottoa teollisuudessa (erityisesti pk-yrityksissä) ja julkisen sektorin organisaatioissa. Digitaali-innovointikeskittymät voidaan itsessään katsoa tätä asetusta sovellettaessa innovaatioklusteriksi.

Klusterin infrastruktuurin käytöstä ja sen toimintaan osallistumisesta perittävien maksujen on vastattava markkinahintaa tai vastattava kustannuksia lisättyä kohtuullisella marginaalilla.

Oikeus käyttää klusterin tiloja, infrastruktuuria ja toimintoja on oltava avoinna useille käyttäjille ja se on tarjottava läpinäkyvin ja syrjimättömin perustein. Yrityksille, jotka ovat rahoittaneet vähintään 10 prosenttia innovaatioklusterin investointikustannuksista, voidaan myöntää etuoikeutettu käyttöoikeus suotuisammin ehdoin. Liiallisten korvausten välttämiseksi tällaisen etuoikeutetun käyttöoikeuden on oltava oikeassa suhteessa yrityksen maksamaan osuuteen investointikustannuksista ja ehdot on julkistettava.

3.2 Tuensaajat

Tuki voidaan myöntää Suomessa toimivalle organisaatiolle, joka toteuttaa innovaatioklusterin toimintaa (klusteriorganisaatio). Klusteriorganisaatio voi olla pieni tai keskisuuri yritys, suuri yritys, tutkimusorganisaatio tai muu organisaatio. Yrityksellä tarkoitetaan oikeudellisesta muodosta riippumatta kaikkia yksiköitä, jotka harjoittavat taloudellista toimintaa, ei kuitenkaan luonnollista henkilöä.

Rahoitusta voidaan myöntää, maksaa ja käyttää Digitaalinen Eurooppa -ohjelman perustamisesta ja päätöksen (EU) 2015/2240 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/694 2 artiklan 5 alakohdassa tarkoitetun eurooppalaisen digitaali-innovointikeskittymän ilmaisena tai alle markkinahinnan tarjoamana palveluna yrityksille, jotka ovat mainitun asetuksen 18 artiklassa tarkoitettuja osallistumiskelpoisia oikeussubjekteja.

Tukea ei myönnetä vaikeuksissa oleville yrityksille niin kuin ne on määritelty yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 2 artiklan 18 kohdassa.

Tukea ei makseta yritykselle, jolle on annettu sellaiseen komission aikaisempaan päätökseen perustuva maksamaton perintämääräys, jossa tuki on julistettu sääntöjenvastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi.

3.3 Tukikelpoiset kustannukset

Investointitukea voidaan myöntää innovaatioklusterin omistajalle. Toimintatukea voidaan myöntää innovaatioklusterin ylläpitäjälle. Jos ylläpitäjä on eri taho kuin omistaja, se voi olla oikeushenkilö tai yritysten yhteenliittymä, jolla ei ole erillistä oikeushenkilöllisyyttä. Kaikissa tapauksissa kunkin yrityksen on pidettävä erillistä kirjanpitoa kunkin toiminnon (klusterin omistajuus, toiminta ja käyttö) kustannuksista ja tuloista sovellettavien kirjanpitostandardien mukaisesti.

Toimintatuki

Innovaatioklustereiden toiminnan harjoittamiseen voidaan myöntää toimintatukea enintään kymmeneksi vuodeksi.

Innovaatioklustereille myönnettävän toimintatuen tukikelpoisia kustannuksia ovat seuraaviin toimintoihin liittyvät henkilöstö- ja hallintokustannukset (yleiskustannukset mukaan lukien):

1. klusterin toiminnan edistäminen yhteistoiminnan helpottamiseksi, tietojenvaihto ja erikoistuneiden tai räätälöityjen yritystukipalvelujen tarjoaminen tai kanavointi;
2. klusterin markkinointi uusien yritysten tai organisaatioiden osallistumisen lisäämiseksi ja näkyvyyden parantamiseksi;
3. klusterin infrastruktuurin hallinnointi; koulutusohjelmien, työpajojen ja konferenssien järjestäminen, jotta voidaan tukea tietämyksen jakamista ja verkottumista ja monikansallista yhteistyötä.

Hyväksyttäviä kustannuksia voivat olla näistä toiminnoista aiheutuvat seuraavat kustannukset:

1. henkilöstökustannukset (yllä kuvattuun klusterin toimintaan suoraan osallistuvat ja siinä avustavat henkilöt)
2. hallintokustannukset, ml. konsultoinnin ja vastaavien palvelujen kustannukset, kun niitä on käytetty yksinomaan yllä kuvattua klusterin toimintaa varten.
3. yllä kuvatusta klusterin toiminnasta suoraan aiheutuvat yleiskustannukset.

Investointituki

Investointitukea voidaan myöntää innovaatioklusterien rakentamiseen tai parantamiseen. Tukikelpoisia kustannuksia ovat aineelliseen ja aineettomaan omaisuuteen tehtäviin investointeihin liittyvät kustannukset. Aineellisella omaisuudella tarkoitetaan maa-alueita, rakennuksia ja laitoksia sekä koneita ja laitteita. Aineettomalla omaisuudella tarkoitetaan henkistä omaisuutta, kuten patenteja, lisenssejä, taitotietoa ja muita immateriaalioikeuksia.

3.4 Tuki-intensiteetit ja tukimuodot

Tuki innovaatioklusterin toiminnan harjoittamiseen voi olla enintään 50 % tukikelpoisista kustannuksista tukiaikana. Tukea voidaan myöntää enintään kymmenen vuotta. Tuki voidaan myöntää avustuksena tai lainana.

Tuki innovaatioklusterin rakentamiseen ja parantamiseen voi olla enintään 50 % tukikelpoisista kustannuksista.

Tuki voidaan myöntää avustuksena tai lainana.

3.3.1 Lainan ehdot

Laina voidaan myöntää vakuutta vaatimatta.

Laina maksetaan takaisin vuosittaisin lyhennyksin. Laina-aika on enintään kymmenen vuotta. Laina voidaan kuitenkin myöntää siten, että enintään viisi ensimmäistä lainavuotta ovat lyhennyksistä vapaita.

Lainan tukivaikutus lasketaan diskonttaamalla lainan sisältämä korkotuki myöntöhetken mukaiseen arvoon. Diskonttauksessa ja laskettaessa tukivaikutusta käytetään lainan myöntöhetkellä voimassa olleen todellisen koron ja myöntöhetkellä voimassa olleen Euroopan yhteisöjen komission määrittelemän ja julkaiseman viitekoron erotusta koko laina-ajalta. Jos laina ei sisällä turvaavia vakuuksia, viitekorkoa korotetaan riskipreemiolla noudattaen mitä viite- ja diskonttokorkojen vahvistamismenetelmästä (2008/C 14/02) annettussa komission tiedonannossa tai sen korvaavassa tiedonannossa määrätään. Rahoitusmuodosta riippumatta tuki ei saa ylittää kohdissa 3.4. määriteltyjä enimmäistukitasoja.

Jos hanke tai sen tulosten hyödyntäminen viivästyvät, laina-aikaa voidaan erittäin painavista syistä pidentää enintään kahteenkymmeneen vuoteen. Lyhennyksistä vapaita vuosia voi olla enintään kymmenen. Kymmenen vuotta ylittävää laina-aikaa voidaan jatkaa enintään kolmella vuodella kerrallaan.

Jos hanke tai sen tulosten taloudellinen hyödyntäminen epäonnistuu, Business Finland voi poikkeustapauksessa jättää lainan osittain tai kokonaan takaisinperimättä kohdassa 3.4 määriteltyjen enimmäistuki-intensiteettien sallimissa rajoissa. Perimättäjättökäsittelyssä kertynyt korkotuki lasketaan ainoastaan lainan sille osuudelle, joka ylittää tuen enimmäismäärät. Tämä johtuu siitä, että tuensaaja olisi periaatteessa voinut saada tuen alun perin enimmäismääräisenä avustuksena. Esimerkit Business Finlandin tavasta laskea edullisen lainan tuki-intensiteetti ja enimmäisperimättäjättö ovat liitteessä 1.

Jos hanke tai sen tulosten taloudellinen hyödyntäminen epäonnistuu osittain, lainan maksamaton pääoma ja korot voidaan poikkeustapauksessa jättää osittain perimättä suhteessa onnistumisasteeseen.

Jos rahoituksen saaja on olennaisesti laiminlyönyt lainan takaisinmaksuvelvoitteen, lainaehtoja voidaan muuttaa vain erittäin painavasta syystä.

3.5 Tuen kannustava vaikutus

Tuen myöntämisen edellytys on, että tuella on kannustava vaikutus innovaatioklusterin toimintaan. Tämän vuoksi rahoitusta voidaan myöntää vain toimintaan, joka toteutetaan sen jälkeen, kun tukihakemus on jätetty Business Finlandille.

3.6 Tuen kasautuminen

Jos innovaatioklusterin toimintaan tai investointeihin on myönnetty muuta valtiontukea, muun tuen ja tässä tukiohjelmassa myönnetyn avustuksen tai lainan yhteenlaskettu tuki-intensiteetti samojen tukikelpoisten kustannusten osalta ei saa ylittää kohdassa 3.4 määriteltyjä tuki-intensiteetin enimmäismääriä

Julkisen hankintalainsäädännön noudattaminen

Edellä mainituista enimmäistukitasoista ja tuen kasautumissäännöistä poiketen sellaiseen hankintaan, jossa ei ole noudatettu lakia julkisista hankinnoista (348/2007), voi maksettava julkinen tuki yhteensä olla enintään 50 prosenttia hankinnan arvosta.

3.7 Suostumus eräisiin liiketoiminta- ja yritysjärjestelyihin

Rahoituksen saajan on ilmoitettava Business Finlandille etukäteen, mikäli se hankkeen aikana, viiden vuoden kuluessa rahoituksen viimeisen erän maksamisesta tai ennen kuin laina korkoineen on kokonaisuudessaan maksettu takaisin:

- 1) myy, panttaa tai muulla tavoin luovuttaa hankkeen tuloksena syntyneen liiketoiminnan tai osan siitä;
- 2) myy, panttaa tai muulla tavoin luovuttaa hankkeen tuloksena syntyneitä immateriaali- tai muita oikeuksia;
- 3) siirtää liiketoimintaansa ulkomaille;
- 4) toteuttaa muita merkittäviä liiketoimintamuutoksia tai yritysjärjestelyjä

Rahoituksen saajan on saatava Business Finlandin suostumus sellaisiin edellä tarkoitettuihin toimenpiteisiin, jotka toteutetaan Euroopan yhteismarkkinoiden alueen ulkopuolella tai jotka vaarantavat hankkeen tavoiteltavien

vaikutusten toteutumisen taikka heikentävät lainan takaisinmaksun edellytyksiä. Suostumusta ei tarvita, jos käyttöoikeuksien lisensointi on oleellinen osa hankkeessa alun perin tavoiteltavaa liiketoimintaa.

Business Finland voi antaa edellä tarkoitetun suostumuksensa, jos hankkeen tavoiteltavat vaikutukset voidaan olennaisilta osiltaan saavuttaa ja lainan takaisinmaksun edellytykset varmistaa muutoksista huolimatta.

Business Finland voi periä maksetun rahoituksen takaisin valtionavustuslain (688/2001) 21 ja 22 pykälien sekä valtion lainanannosta sekä valtioneuvoston päätöksen ja valtioneuvoston asetuksen mukaisesti, jos rahoituksen saaja menettelee tämän kohdan vastaisesti.

4 Tuen muut edellytykset

4.1. Yksittäisten tukien enimmäismäärä

Business Finland voi tästä tukiohjelmasta myöntää innovaatioklustereille enintään 10 miljoonan euron suuruisen tuen klusteria kohden.

5 Raportointi ja seuranta

5.1 Raportointi

Business Finland raportoi tukijärjestelmän toteuttamisesta vuosittain Euroopan komissiolle yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 11 artiklan mukaisesti.

5.2 Julkisuus

Business Finland julkaisee tiedot tukiohjelmasta yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 9 artiklan mukaisesti. Business Finland julkaisee yksittäisistä tuensaajista 9 artiklan edellyttämät tiedot internet-sivuillaan (www.businessfinland.fi) puolivuositain. Lisäksi tiedot julkaistaan komission Transparency Award Module –sovelluksen kautta. Tuensaajista julkaistaan seuraavat tiedot:

- rahoituksensaajan nimi, y-tunnus ja yrityskoko;
- rahoituksensaajan toimiala;
- alue, jolla rahoituksensaaja sijaitsee;
- tuen määrä rahoituksensaajaa kohti;
- tukiosa;
- tukiväline;
- myöntämispäivä;
- tuen tarkoitus;
- tukitoimenpiteen viite;

5.3 Tukiohjelman vaikuttavuuden arviointi

Business Finland arvioi tukiohjelman sekä siinä rahoitettujen projektin ja niiden tulosten vaikuttavuutta. Erityisesti kiinnitetään huomiota siihen, miten innovaatioklusterien rahoittamisella on edistetty osaamisen ja asiantuntemuksen vaihtoa, verkostoitumista, tietojen levittämistä, yhteistoimintaa sekä infrastruktuurin yhteiskäyttöä ja tätä kautta lisätty innovaatiotoimintaa.

6. Tuen valvonta

Business Finland vastaa myöntämiensä tukien valvonnasta.

Liitteet

Liite 1 Esimerkit Business Finlandin tavasta laskea tuotekehityslainan tuki-intensiteetti

Esimerkeissä lainaa on myönnetty 60 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista. Projektin kohdan 3.4.1. mukainen enimmäistuki on 35 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista.

1. Business Finlandin tuki-intensiteetilaskelma lainalle, jonka takaisinmaksun ehdot eivät muutu

	vaihdettavat arvot	jäljellä oleva lainapääoma	lyhennys	pvm	lainan korko	korkotuki	korkotukien nykyarvo		diskonttaus-korkokanta
lainan summa	120 000,00	120 000,00	0,00	1.1.2024	0,00	0,00			
lainan korko	1,00 %	120 000,00	0,00	1.1.2025	1 200,00	13 032,00	11 650,28	1	1,1186
marginaali	7,50 %	120 000,00	0,00	1.1.2026	1 200,00	13 032,00	10 415,05	2	1,1186
komission viitekorko	4,36 %	120 000,00	0,00	1.1.2027	1 200,00	13 032,00	9 310,79	3	1,1186
korkotuki	10,86 %	120 000,00	0,00	1.1.2028	1 200,00	13 032,00	8 323,61	4	1,1186
markkinakorko	11,86 %	120 000,00	0,00	1.1.2029	1 200,00	13 032,00	7 441,10	5	1,1186
tukikelpoiset kustannukset	200 000,00	120 000,00	24 000,00	1.1.2030	1 200,00	13 032,00	6 652,15	6	1,1186
		96 000,00	24 000,00	1.1.2031	960,00	10 425,60	4 757,48	7	1,1186
		72 000,00	24 000,00	1.1.2032	720,00	7 819,20	3 189,80	8	1,1186
		48 000,00	24 000,00	1.1.2033	480,00	5 212,80	1 901,07	9	1,1186
		24 000,00	24 000,00	1.1.2034	240,00	2 606,40	849,75	10	1,1186
							64 491,09		

Tuki lainan nostohetkellä	64 491,09
Tuki projektin tukikelpoisista kustannuksista	32,25 %

2. Business Finlandin tuki-intensiteettilaskelma epäonnistuneen projektin lainan perimättäjättökäsittelyn yhteydessä

	vaihdettavat arvot	korkotuen laskennan perusteena oleva lainapääoma	lyhennys	pvm	lainan korko	korkotuki	korkotukien nykyarvo		diskonttaus-korkokanta
enimmäisavustuksen ylittävä osuus lainapääomasta	50 000,00	50 000,00	0,00	1.1.2024	0,00	0,00			
lainan korko	1,00 %	50 000,00	0,00	1.1.2025	500,00	5 430,00	4 854,28	1	1,1186
marginaali	7,50 %	50 000,00	0,00	1.1.2026	500,00	5 430,00	4 339,60	2	1,1186
komission viitekorko	4,36 %	50 000,00	0,00	1.1.2027	500,00	5 430,00	3879,50	3	1,1186
korkotuki	10,86 %	50 000,00	0,00	1.1.2028	500,00	5 430,00	3 468,17	4	1,1186
markkinakorko	11,86 %	50 000,00	0,00	1.1.2029	500,00	5 430,00	3 100,46	5	1,1186
tukikelpoiset kustannukset	200 000,00	81 413,18	16 282,64	1.1.2030	814,13	8 841,47	4 513,11	6	1,1186
		65 130,54	16 282,64	1.1.2031	651,31	7 073,18	3 227,68	7	1,1186
		48 847,91	16 282,64	1.1.2032	488,48	5 304,88	2 164,10	8	1,1186
		32 565,27	16 282,64	1.1.2033	325,65	3 536,59	1 289,77	9	1,1186
		16 282,64	16 282,64	1.1.2034	162,83	1 768,29	576,51	10	1,1186
							31 413,18		

19 642,01

korkotuki ennen perimättäjättöä

11 771,17

korkotuki perimättäjätön jälkeen

Enimmäisperimättäjätön määrittely

Projektin enimmäistuki	70 000,00
Huomioon otettava korkotuki	31 413,18
Enimmäisperimättäjättö	38 586,82
Maksettavaksi jäävä lainapääoma	81 413,18